

משטרת ישראל
אגף המבצעים

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר נוהל קודם: 70.204			נהלי אג"מ
מספר: 220.70.37	תת-פרק: מתנדבים	פרק: שיטור וקהילה	
שם: הפעלת מתנדבי תיעוד אירועים במשטרת ישראל			תאריך פרסום: 21/01/2024
			תאריך תחילה: 21/01/2024
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

1. כללי

א. מטרת הנוהל – קביעת כללים לגיוס, הכשרה והפעלת מתנדבים בעלי רקע בתחום צילום סטילס וידאו ועריכה, לסיוע בתיעוד אירועים בטיפול משטרת ישראל.

ב. עקרונות מנחים בעבודת היחידה ובהפעלתה

- יחידה בזמינות ופריסה ארצית, בפיקוד ובהנחיה מקצועית של מדור הפקות ותיעוד מבצעי/חטיבת דוברות המשטרה.
- אחריות מקצועית לנוהל – מ' יח' תיעוד מבצעי/מדור הפקות ותיעוד מבצעי.

2. בסיס חוקי

סעיף 12 לתוספת הראשונה כמצוין בתקנות המשטרה (המשא"ז) התשנ"ו 1996 – יחידות במקצועות המחייבות מיומנות מיוחדת, על פי אישור המפכ"ל.

3. הגדרות

- אירועים לתיעוד – פעילות במשטרת ישראל, בשגרה או בחירום, על פי הגדרת רמ"ד הפקות ותיעוד מבצעי.
- תיעוד – צילום תמונות (סטילס), וידאו ועריכה.

4. פירוט השיטה

א. מבנה ארגוני ותחומי אחריות

- יחידה ארצית אשר תוכנן ארגונית למדור הפקות ותיעוד מבצעי/חטיבת הדוברות.
- למפקד יחידת התיעוד המבצעי במדור הפקות ותיעוד מבצעי, תהיה אחריות פיקודית ומקצועית על המתנדבים ובכלל זה: אחריות לבניין הכוח, גיוס מתנדבים, הכשרתם ושמירת כשירות מקצועית, טיפול שוטף בכ"א מתנדבים, תיעוד פעילותם, הנחייה והכוונה מקצועית.

3) באחריות רכז מדור הפקות ותיעוד מבצעי – ניהול תהליך גיוס המתנדבים במערכת המגייס, ניהול תיקים אישיים של המתנדבים במערכת ERP, תיעוד פעילות המתנדבים במערכת "שירת סירנה" וסיוע למפקד יחידת התיעוד בהפעלה וניהול היחידה.

4) מתנדבי היחידה יוצבו במערכת ביח' מתנדבים שמספרה 33004430 השייכת לדוברות המשטרה.

5) המתנדבים יופעלו בהתאם לאזור מגוריהם ולמידת זמינותם הטריטוריאלית.

6) לרכז מדור הפקות ותיעוד מבצעי תהיה רשימת מתנדבים הכפופים אליו לצורך הפעלה.

7) ליחידה ימונה מתנדב סק"ם לתפקיד מפקד יח' התיעוד אשר יסייע בניהול היחידה בתחומים האלה:

א) איתור מתנדבים קיימים או איתור מועמדים לגיוס מתחום הצילום.

ב) תיאום הדרכות תוך תפקיד.

ג) איש קשר לריכוז והעברת נושאים מקצועיים ומנהליים בין מתנדבי היחידה לחטיבה.

ד) אחריות לשיבוץ המתנדבים במשימות מתוכננות על פי דרישות וסידור עבודה.

ה) אחריות להקפצת מתנדבים באירועי חירום או באירועים חריגים.

ב. תבחינים לגיוס ולתהליך הכשרה ומינוי

1) עמידה בתנאי סף

א) תהליך גיוס המתנדבים ייעשה בהתאם לנוהל אג"ם מס' 220.70.01 - "גיוס מתנדבים למשא"ז.

ב) תנאי סף נוספים

1) בדיקות התאמה ותנאי סף, בהתאם לנוהל גיוס מתנדב למשא"ז לשרוול מקצועי – תיעוד והסברה.

2) תנאי סף נוספים: יכולת מקצועית בצילום סטילס ווידאו ושליטה בתחום המחשוב, לפי תבחינים שיקבעו על ידי מ' יח' התיעוד המבצעי.

3) נכונות ופניות לפעול בהזנקה, כולל בימים ובשעות לא שגרתיים.

4) בעלי רישיון נהיגה בתוקף.

5) שיחת תיאום ציפיות מול המתנדב, וכן הסבר לגבי האיסורים, ההגבלות והתחייבויות ממנו.

6) חתימת המתנדב על כתב ויתור על זכויות יוצרים (כמצורף בנספח א' בנוהל).

7) עצימות רפואית – רמה בינונית.

8) בדיקת יחב"ם – דוממים ומבדק ממוחשב.

9) אישור המועמד על ידי מ' יח' תיעוד מבצעי/מדור הפקות ותיעוד מבצעי.

2) הדרכה

א) המתנדבים יעברו הדרכה בסיסית הכוללת את הנושאים האלה:

1) הגבלות בהפעלת מתנדבים (כללי).

2) חובות וזכויות המתנדב.

3) ערכים במ"י וניהול סיכונים ביחידה.

הערה: ההדרכות על בסיס מצגות ההדרכה הקיימות באתר המכללה- הכשרות מתנדבים.

ב) לאחר ההדרכה הבסיסית המתנדבים יעברו הדרכה מקצועית בנושאים הקשורים לתחום התיעוד, לרבות עקרונות ההפעלה ונושאים נוספים שיקבעו על ידי רמ"ד הפקות ותיעוד מבצעי.

ג) במסגרת הפעילות ביחידה, המתנדבים יעברו השתלמות מקצועית, פעם בשנה, בהתאם לתכנים שיקבעו על ידי רמ"ד הפקות ותיעוד מבצעי (דוגמה לתכנית השתלמות מקצועית למתנדבי יחידת תיעוד מצורפת בנספח ב' בנוהל).

ג. עקרונות להפעלת המתנדבים

- 1) באירועי שגרה יופעלו מתנדבי התיעוד בסדר המפורט להלן:
 - א) בתיאום ואישור מ' יח' התיעוד המבצעי או רכז יח' התיעוד המבצעי.
 - ב) האישור יכלול דגשים והתייחסות להפעלה באירוע בהתאם לסוג ומאפייני זירת האירוע.
- 2) זימון המתנדבים להפעלה ותיעוד ההפעלה (תאריך שעת התחלה, מיקום, סוג הפעילות ושעת סיום), יעשו מידית ע"י רכז יח' התיעוד המבצעי (רישום עצמאי בפנקס כיס וכדומה ביומן ממוחשב/ מערכת שירת הסירנה).
- 3) תיעוד פעילות המתנדבים במערכת שירת הסירנה תעשה על ידי רכז יח' התיעוד המבצעי וזאת בסמוך להפעלתם ובמקרים חריגים, לא יאוחר מ-24 שעות מעת הפעלתם.
- 4) הפעלה באירועים - בצמידות ובאחריות למתעד מיחידת התיעוד המבצעי ולא באופן עצמאי.
- 5) באחריות המתעד המפעיל לתדרך את צוות המתנדבים, הכנסתם לזירת האירוע, ליווי ומתן הנחיות למתנדבים ולצוות, לכל משך האירוע.
- 6) הפעלה בחירום: עקרונות ההפעלה, יהיו תקפים גם בשגרה וגם בחירום, כאשר בעת הפעלה בחירום, יתייצב המתנדב עם ציוד המיגון האישי (קסדה ואפוד), אם נדרש בעת הפעילות בזירה.

ד. דגשים כלליים בנושא הפעלת מתנדבי היחידה

- 1) מתנדבי היחידה יפעלו ללא מדי משטרה. המתנדבים ילבשו מכנס דגמ"ח וחולצת יחידה – תיעוד מבצעי.
- 2) אין לאשר כניסת מתנדבים לזירת אירוע, אשר קיים לגביה סיכון בטיחותי/ביטחוני למתנדב.
- 3) למתנדב בעת פעילותו לא יהיו סמכויות שוטר.
- 4) בעלי רישיון לכלי ירייה אזרחי יהיו רשאים לפעול עם נשקם הפרטי (בכפוף לנוהל אג"ם מס' 220.70.13 "שימוש בנשק שאינו משטרתי להתנדבות במשא"ז").
- 5) מתנדבי היחידה אינם נמדדים בזמנים קצובים ושעות קצובות, ולכן לא תוגדר למתנדבי היחידה מכסת מינימום שעות פעילות, ולא יימדדו בה אחוזי הפעלה. יחד עם זאת, בסמכות רמ"ד הפקות ותיעוד מבצעי לקבוע מדדים להתייצבות המתנדבים לפעילות בעת קריאה ופיקוח על יישומן.
- 6) הגעה לאירוע תתבצע על ידי המתנדבים באופן עצמאי בנסיעה מנהלתית בלבד.
- 7) מתנדבים לא יעשו שימוש באמצעי זיהוי משטריים ברכבם הפרטי (פנס כחול מהבהב, מערכת כריזה או כל סימן זיהוי אחר) בדרכם לפעילות, במהלך הפעילות או בחזרה לביתם בסיומה.

ה. הגבלות וסייגים בפעילות היחידה

- 1) חל איסור על מתנדבי היחידה, לפעול במקביל, ביחידות תיעוד/דוברות נוספות, כגון: מד"א, משרדי ממשלה ובגופי התקשורת השונים וכדומה.
- 2) חל איסור למתנדבים להשתמש בציוד היחידה המנופק להם לתיעוד אירועים, שלא במסגרת

מילוי תפקיד בפועל ביחידה.

3) חל איסור על מתנדב לרשום/להציב את עצמו לפעילות, ביוזמתו ועל דעת עצמו.

4) מתנדב שאינו ממלא תפקיד בפועל, אשר נתקל באירוע לתיעוד (כמוגדר לעיל), ידווח על האירוע לרכז יח' התיעוד המבצעי לקבלת אישור הפעלה למתנדב.

5) חל איסור על המתנדב לקיים ראיונות לתקשורת הנוגעים לנושאים להם נחשף במסגרת פעילותו, או להעביר לכל גורם שהוא, מידע או חומר תיעוד שקשור לפעילותו, בהתאם לסעיף 5 לחוק המשטרה וסעיף 117 לחוק העונשין.

6) העברת חומר שתועד ע"י המתנדבים, תהיה בהתאם להנחיית רמ"ד הפקות ותיעוד מבצעי.

5. קרדיט צילום וזכויות יוצרים

א. צילום המתבצע על ידי מתנדבי היחידה במסגרת תפקידם – הוא חומר משטרי לכל דבר וענין!

ב. כל חומרי התיעוד יועברו ע"י המתנדב למתעד המבצעי שפועל אתו וזאת בסמיכות לסיום האירוע.

ג. לא ייעשה שום שימוש על ידי מתנדבים, בחומרים שתועדו במסגרת תפקידם ביחידה.

ד. לא יירשם קרדיט לצילום מלבד: "דוברות המשטרה" או לוגו משטרת ישראל (ולא שום תואר אחר).

ה. חטיבת הדוברות רשאית לערוך קטעים שצולמו על ידי המתנדבים ולעשות בחומרים כל שימוש שיידרש.

6. מנהלה וציוד

א. אפיון ורכש הציוד הנדרש ליחידת המתנדבים, ייעשה על ידי חטיבת הדוברות.

ב. ציוד התיעוד ינופק למתנדבים ברמה אישית, ציוד זה הוא באחריותו של המתנדב ועליו לשומרו במצב תקין בכל עת. המתנדב יחתום על הציוד בפני רכז מדור הפקות ותיעוד מבצעי עם קבלתו ליחידה.

ג. בטרם יתייצב למשימה, יוודא המתנדב הגעה עם ציוד התיעוד כנדרש.

ד. המתנדבים יהיו זכאים למשוך כלכלה בעת הפעלתם.

ה. מתנדבי היחידה ישתמשו בעת הפעלתם רק בציוד המשטרי המנופק להם.

ו. ציוד תיעוד פרטי של מתנדב, לא יהיה מבוטח בגין נזק/גניבה ע"י משטרת ישראל בעת פעילותו.

כתב ויתור על זכויות יוצרים

1. אני הח"מ _____, מספר ת"ז _____ מצהיר בזאת כי ידוע לי שזכויות היוצרים בכל הצילומים (וידאו וסטילס) שיצולמו במהלך תיעוד אירועים במסגרת התנדבותי ביח' התיעוד של המשטרה, יהיו בבעלותה הבלעדית של המשטרה, לה יהיו כל זכויות השימוש והיא תהיה בעלת זכויות היוצרים ללא הגבלת זמן.
2. בהתאם לאמור לעיל, אני מתחייב בזאת כי כל החומר שיתועד על ידי, יועבר למדור הפקות ותיעוד מבצעי/חטיבת דוברות המשטרה.
3. למשטרה תהיה הזכות להשתמש בזכויות כאמור, לקבל לידיה את כל התיעוד, להכניס בו כל שינוי ולעשות בו כל שימוש שתמצא לנכון לפי שיקול דעתה, בין בעצמה ובין באמצעות אחרים, לרבות לשם התקשרות כלשהי עם צד ג'.
4. אני מתחייב בזאת לא לעשות כל שימוש בחומר הנ"ל או בחלק ממנו, ולא תהיינה לי כל טענה או תביעה מסוג כלשהו לעניין החומר המתועד.
5. מבלי לגרוע מן האמור לעיל, אם אבקש לעשות שימוש בזכות מזכויות המשטרה כאמור, לא אהיה רשאי לפעול כן אלא לאחר שאקבל מראש ובכתב הסכמה של ראש מדור הפקות ותיעוד מבצעי/חטיבת דוברות המשטרה.

שם מלא: _____ חתימה: _____ תאריך: _____

נחתם בפני (שם מלא ותפקיד): _____

דוגמה לתכנית השתלמות מקצועית למתנדבי יחידת תיעוד

א. אודות ההשתלמות

עקב השינויים המהירים החלים כל העת, במפת התקשורת העולמית והארצית נוצר הצורך בהפקת חומר ויזואלי באיכות שידור ובהפצתו באופן מידי לכלל אמצעי התקשורת בארץ ובעולם בדגש באירועי חירום וביטחון בעלי צביון לאומי. למידיות העברת החומר ולאיכותו – נודעת חשיבות מכרעת על צריבת תודעת המונים ולמעשה להכרעה בזירת התודעה.

ב. מבנה ההשתלמות

1) ההשתלמות אורכת יומיים וכוללת הרצאות מגוונות בנושאים מקצועיים. ההרצאות ניתנות על ידי טובי המרצים מתוך המשטרה ומחוצה לה. חלק מהתכנים ניתנים על ידי המתנדבים מתוך היחידה.

2) מפקד ההשתלמות - מ' יח' תיעוד מבצעי/מדור הפקות ותיעוד מבצעי.

3) משתתפי ההשתלמות הינם מתנדבי יחידת התיעוד – צלמים ועורכים המשמשים מתנדבי משא"ז למטרת תיעוד ויזואלי באופן מידי של אירועים ופעילויות משטרתיות.

4) ההשתלמות נבנית מתוך תפישה שחשיפתם של המתנדבים לתכנים עדכניים בתחומי התיעוד, תקשורת בין לאומית, מאפייני פעילות בסביבה אינטרנטית וקמפיינים ברשתות חברתיות – תתרום באופן מעשי להתמקצעות המתנדבים ולטיוב פעילותם.

ג. מטרת ההשתלמות

1) ייעוד - הקניית ידע והבנה בתחומי התיעוד הוויזואלי, בצורכי התקשורת ובסביבת העבודה האינטרנטית/רשתות חברתיות.

2) מטרת על - החניך ידע לתעד חומר ויזואלי (סטילס ווידאו) מזירות ואירועים במקצועיות הנדרשת. מטרת משנה:

א) החניך יטמיע בעבודתו את עקרונות התיעוד מתוך הבנה של האינטרס המשטירתי.

ב) החניך יטמיע בעבודתו את הצרכים של סביבת התקשורת הבין לאומית ושל הסביבה האינטרנטית – על מנת שניתן יהיה לעשות שימוש בחומרי התיעוד.

ג) החניך יטמיע את המהלכים הנכונים להעברת חומרי התיעוד למ' יח' תיעוד מבצעי/מדור הפקות ותיעוד מבצעי.

ד. נושאים ושיטות הדרכה

ההשתלמות הדו יומית מתקיימת אחת לשנה במכללה הלאומית לשוטרים/מקום אחר שיקבע ומיועדת לכלל מתנדבי היחידה. במהלך ההרצאות מוקצה זמן לדיונים/החלפת דעות ולמתן מענה לצורך הבהרות ולמענה לשאלות החניכים.

ה. נתוני יסוד

1) חניכים בהשתלמות: אוכלוסיית היעד – מתנדבי יחידת התיעוד מכל רחבי הארץ.

2) הגדרת סגל הדרכה: מפקד ההשתלמות, מרצים מתחום התיעוד הוויזואלי, התקשורת המקומית והבינלאומית, האינטרנט וההפקה - מתוך היחידה, המשטרה ומומחים מן השוק הפרטי.

ו. נתוני מסגרת

- 1) סמכות על מקצועית מאשרת – רמ"ד הפקות ותייעוד מבצעי.
- 2) משך ההשתלמות – יומיים.
- 3) סד"כ חניכים בהשתלמות – עד 30 חניכים.
- 4) מספר השתלמויות חדשות בשנה – 1.

ז. פרק ב' – קדם השתלמות

היערכות לוגיסטית נדרשת טרם פתיחת ההשתלמות תכלול את כל אלה:

- 1) באחריות מ' יח' התייעוד המבצעי לתאם את המרצים בהרצאות השונות, כולל גורמי משטרה, גורמים ממשרדי ממשלה ומומחים מהשוק הפרטי.
- 2) באחריות מפקד מגמת תקשורת ודוברות במכללה – לתאם את כלל הצרכים הלוגיסטיים (כיתה, ארוחות, כיבוד וכו') וכן הקפדה על ביצוע הקריטריונים המפורטים בתיק היסוד.
- 3) ההשתלמות אינה מסמיכה ועל כן אין בה "בחינת כניסה" ולא ציון מסכם.

ח. תכנית ההשתלמות

יום ראשון להשתלמות.

- 08.30-09.00 - רישום חניכים, דברי פתיחה והצגת מטרות ההשתלמות.
- 09.00-10.30 - הרצאת פתיחה – חשיבות התייעוד הוויזואלי בעידן הרשת.
- 10.45-12.30 - הרצאה מקצועית בנושא תקשורת.
- 12.30-13.30 - הפסקת צהריים וארוחת צהריים.
- 13.30-14.30 - שימוש ברחפן באירוע והצגת יכולות.
- 14.45-15.45 – "כיצד לתעד אירוע ב-60 שניות ולהכינו לשידור?"

יום שני להשתלמות

- 08.00-09.00 – הדרכה ותרגול - סטילס ווידאו – מ' יח' תיעוד מבצעי.
- 09.15-10.00 – "התנהלות נכונה בזירה מתועדת".
- 11.15-10.15 – עקרונות הדוברות המשטרית/דובר המשטרה.
- 11.30-12.30 – ניו מדיה ורשתות חברתיות במשטרת ישראל – עקרונות ושיטות פעולה/ר' תחום ראש תחום דיגיטל/ניו מדיה.
- 12.30-13.30 – הפסקת צהריים וארוחת צהריים.
- 15.00-13.30 – עקרונות התייעוד המבצעי במשטרת ישראל/מ' יחידת התייעוד המבצעי.